

سگا

بارغ
ئەحمەد عارف

بوو بە خەمی مامان، كۆلان بە كۆلانی سابونكەرانیان گەران، مامان پەیدابوو.. لەگەڵ ھەموو ژان و ژوور و ناپەھەتیەکانی مندالبووندا، ھەر ھاواری خوای دەکرد كە كۆرپی بدات. مامانە كە ھاتە قسە و وتی « باوانت شێوئ تۆ بۆ رزگاربوونی خۆت بپارێوھ .. دوعا بكە ھەر ساغ و سەلامەت بێت ، . دوعا بكە مندال بێت و دەعا بكە كە نەبێت .. كور .. كور .. » یستا شوین و كات زۆر جیاوازن لەو كاتە، بە لآم مندال ھەر ھەمان مندالەكە جاران ، بە لآم بە تەمە نی پەنجاو ھەندئ ساڵەو، راستە ئوانە ی بە مندالی بیئیرادە بكرین، ھەر بە ھەمان شێوھ دەمێننە وھ .. ھەمیشە رارا دوودل ، دوودل و بەترس لە بریاردان، . لەگەڵ ھەموو ئەمانەدا، وا پێدەچیت ئاخر خێر بێت، چونكە رێكەوتی كی سەیر « سیوھ » بە « ھەمە » دە ناسینت .. « ھەمە » تا بلی مرقی كی ھیدی و پیر و بە ویزدان لە ھەنگاوە لانیدا .. ئەمن یەكتر ناسینە گەشە بكرد، بوون بە دوو ھاوڕێی نزیك نزیك ، « ھەمە » كە سێكی زۆر بە رەساربوو، بە لآم ھەمیشە وەك دەروون ناسیك شتەكانی بەوردی لێك دەداوھ

خەمەكانی دایكی كورد لە یەكەم رۆژی ھاوسەرگیریەو، تادەگاتە مندالبوون، ئەو یە كە كۆرپی بێت .. ئەم ھیشتا كۆرپەكە ی گەورەنە بوو ، سکی بە كۆرپە یەكی دیکە پركرد، ھەمیشە لەسەر بەرمال دەپارایەوھ : « خوای گەورە ئەمەشیان كۆر بێت .. ! « ئەو دەمانە تەكنە لوجیا ھیشتا بە كوردستان نەگەشتبوو، ھەتا دلەراو كیتی دایكەكان كەمكاتەوھ ھەر لە پێوھ بزانی چی لە رەحمیدا ھە یە ... ھیچی بۆ نە دەما یەوھ دوعا و نزا و پارانەوھ ی لای خوا نەبێت ، خواش بۆ خۆی بەندە ی خۆی دەناسیت و دەزانیت چی بەكئ دەدات و چۆنی پێدەدات .. زستانەكە ی بەقەد خەمی دایكە سك پركان بەفرو باران و سەرمای پێ بوو ... ھەمیشە دەست و لاق تەزیو، مندالی بە كۆلیانەوھ، یەك كیش لەسكیاندا، ئەو دەم ژن ژەیش بوو بۆ خزمەتكرنی پیاوان و مندالان، كارگەش بوو بۆ مندال ھەلێنان .. ھەمیشە خەمبار، كۆل بە كۆل و ھەناسە سارد، بۆلە بۆلی پیاوانیش لە ولاوھ بوەستیت .. دوا رۆژەكانی رەمەزان بوو، ژان و ژووری مندال بوون زۆری بۆ فاتنی ھینا، ئیدی خەمی پیاوھ

- ئەحمەد عەبدولكەرىم عارف عەلى

- لە ساڵى ۱ | ۷ | ۱۹۵۳ گوندى حسارى گوره له سه رىگاي كەركوك كۆى سىناق لە دايكبووه .

- خويندى سه رەتاييم له گوندى حسارى گوره تەواوكردووه .
- ناوهندى و نوا ناوهنديم له كەركوك له [ناوهندى بابە گورگور + ئامادەى كوردستان] تەواوكردووه ...

- لە ناوهندى حەفتاكاني سەدەى رابردوو دەستىكرد بە خويندە وەو نوسين .
- لە ساڵى ۱۹۷۹ ناميلكەى يەكەمى بە ناوئيشانى [كودە تايەك لە پايتهختى دلتيكى شينتا] بە ناوى ئەحمەد زامدار بلۆكرىوتەوه ..

- دواتر بەرەو شاخ و بۆ سەنگەرەكانى پيشمەرگايە تى .. لەوئيش قەلەم و كتيب هەميشە هاوپىنى بوون .. و بە دەيان بابە ت و بەرەمى بلۆكرىوتەوه ...
- لە شاخ بەرپرسارىتتى چاپكراوهكانى يەكيتتى نوسەرانى خستە ئەستۆى خۆى .
- دواى راپەرین دەستىكرد بە چاپكردنى هەندى بەرەم [پرسىار .. شيعر ... هاوار

له سيبەرى گۆرانيەكدا .. چيرۆك ... دوو هاوپى .. چيرۆكى مندانان و ...
هەلۆهەرىنى روح .. كۆ شعر .. ئىنوارە يەك .. شە ..
چيرۆك ... جاسك ..

له كۆنگرەى راپەرینهوه وەك دەستەى بەرپۆهەرى لقی كەركوك و دەستەى نوسەرانى

ئى چەندىن ريكخراو و سەنديكايە .
... ريبازى ئازادى ، ... كارىكردووه

، رۆژتيكيان « سێوه » وتى با بەس بێت ئەم دوراو دورو يەكترناسين ،
، حەزەدەكەم ئەمپۆ يەكتربينين - « حەمە » وتى « باشە ، له
بەرخۆشيبەوه دەبوت چۆن رووبە رووى كچى بيمەوه كە نەمديووه ، هات بە
خەيالیدا كە لەباخەكەى حەوشە گۆليک بکاتەوه و پيشكەشيبكات .. هەر
بۆ خۆى لەبەرخۆيهوه « ئەى ئەگەر وەرینهگرت ، ئە و سا چى بکەم ! .. »
لەبەر دەرگای هۆلەكە « حەمە » گۆلەكەى دايەدەست « سێوه » ، بەبى
دوو دللى لى وەرگرت .. « حەمە » كەوتە نيو شەپۆليكى پەرتى خەيال
و بىركردنەوهوه ، بەلام دەستە سارد و سړەكانى « سێوه » و نىگا
گەرموگۆرەكانى ، رۆگەى بىر و خەياللى « حەمە » يان گۆرپى .. دواى
هەموو شتى « حەمە » وابىردەكاتەوه ، « سێوه » مندالیەكى تال
و پر ئازارى بەرىكردووه ، هەميشە نە خۆش .. ژير چەپۆكەى دايك
.. نە يتوانيوه قومه ئاويكى خواسايى بە ئارەزوى خۆى بخواتەوه ..
ئىستايىش بىرەوهريههەكان دەبياتەوه بۆ كۆلانەكانى مندالى ، كەچى
نازانيت يارى ماله باجيتەش بکات .. تا ئىستا هيندە بە حەسرەتى
مندالى خۆيهوه بووه ، هەر مندالىك دەبينى بۆى شاگەشكە دەبیت
.. مانەوهى « سێوه » وەك گەوره كچىك دەگەرپتەوه بۆ زۆلم
و زۆرى دايكىكى كور ويست ، ئەو دايكەى لە سەرە مەرگا بۆ
هەموو مندالەكانى قسەى خۆى هەبوو بەلەم بۆ « سێوه » تەنها
ئەوهى وت : « مندالەكان جينەهئيليت ، هەرچيان ويست لە
قسەيان دەرئەچيت كچى .. » رۆژتيكى هاوينەى ، زەنگى
تەلەفۆنەكەى « حەمە » بە ئاگای هينايەوه ، سەبرىكرد «
سێوه يە .. - فەرموو ئەمر كە ! .. شتتكت پىويستە .. !
- دەكرى ميوانم بيت ، هەر ئىستا بۆ قاوه يەك كە
حەمە « گەيشت « سێوه » دەرگای حەوشەى ترازان ،
گەيشتنە ژورەوه « سێوه » باوشى پىداكرد ، تاويكى
باش دانپشتن و يەكتريان بە چەند ماچىكى تەپ سپارد